

**Regels en Richtlijnen van de
examencommissie
(art. 7.12 Whw)**

Bacheloropleidingen

Electrical Engineering
Technische Informatica
Technische Wiskunde

Masteropleidingen

Applied Mathematics
Computer Engineering
Computer Science
Electrical Engineering
Embedded Systems
Sustainable Energy Technology

2017-2018

**Technische Universiteit Delft
Faculteit Elektrotechniek, Wiskunde en Informatica**

Belangrijkste aanpassingen en toevoegingen ten opzichte van de regels en richtlijnen 2016-2017:

1. Uitbreiding en verduidelijking (met voorbeelden) van artikel 8, aangaande fraude.
2. Aanpassing (voetnoot) artikel 8, aangaande behandeling van klachten van studenten van andere opleidingen/faculteiten.
3. Aanpassing artikelen 17, 31 en 33 met het oog op de aanpassing van de werkwijze ten aanzien van de cijferomzetting van in het buitenland behaalde cijfers.
4. Toevoeging bij artikel 32a aangaande de excellence track van de BSc opleiding Technische Wiskunde.
5. Toevoeging bij artikel 33, aangaande verlening van het predicaat cum laude bij dubbele masterprogramma's.
6. Aanpassing en toevoeging artikel 34 en 34A, aangaande eerste- en tweedegraads onderwijsbevoegdheid.

Inhoudsopgave

Algemeen.....	5
<i>Artikel 1 Toepassingsgebied.....</i>	<i>5</i>
<i>Artikel 2 Begripsomschrijving.....</i>	<i>5</i>
<i>Artikel 3 Werkwijze examencommissie.....</i>	<i>5</i>
<i>Artikel 4 Besluiten van de examencommissie.....</i>	<i>5</i>
<i>Artikel 5 Aanwijzen examinatoren, externe examinatoren en commissies ad hoc.....</i>	<i>5</i>
<i>Artikel 6 Maatstaven.....</i>	<i>6</i>
<i>Artikel 7 Taal.....</i>	<i>6</i>
<i>Artikel 8 Fraude.....</i>	<i>6</i>
<i>Artikel 9 Termijnen.....</i>	<i>7</i>
Aanmelden en terugtrekken	8
<i>Artikel 10 .....</i>	<i>8</i>
<i>Artikel 11 .....</i>	<i>8</i>
<i>Artikel 12 Aanmelden examen en aanvragen getuigschrift.....</i>	<i>8</i>
<i>Artikel 13 Terugtrekking van het examen.....</i>	<i>8</i>
Tentamens en praktische oefeningen	8
<i>Artikel 14 Afnemen schriftelijk/mondeling tentamen .....</i>	<i>8</i>
<i>Artikel 15 Vragen en opgaven.....</i>	<i>9</i>
<i>Artikel 16 Orde tijdens tentamens.....</i>	<i>9</i>
<i>Artikel 17 Beoordeling.....</i>	<i>9</i>
<i>Artikel 18 Doorgeven en bekend maken van de uitslag van tentamens en praktische oefeningen.....</i>	<i>10</i>
<i>Artikel 19 Dateren afgelegde tentamens en praktische oefeningen.....</i>	<i>10</i>
<i>Artikel 20 Bewaren werk en resultaten .....</i>	<i>11</i>
Vrijstelling	11
<i>Artikel 21 Procedure vrijstellingsverzoek .....</i>	<i>11</i>
<i>Artikel 22 Dateren vrijstelling.....</i>	<i>11</i>
Nadere regels stage en projecten.....	11
<i>Artikel 23 Stages.....</i>	<i>11</i>
<i>Artikel 24 Projecten .....</i>	<i>11</i>
<i>Artikel 25 Dateren resultaten stage en projecten .....</i>	<i>11</i>
Nadere regels eindwerken	11
<i>Artikel 26 Het eindwerk.....</i>	<i>11</i>
<i>Artikel 27 Samenstelling beoordelingscommissie.....</i>	<i>12</i>
<i>Artikel 28 Werkwijze beoordelingscommissie.....</i>	<i>12</i>
<i>Artikel 29 Dateren resultaat eindwerk.....</i>	<i>12</i>
Elders afgelegde onderdelen	12
<i>Artikel 30 Opnemen in het examenprogramma.....</i>	<i>12</i>
<i>Artikel 31 Aanleveren gegevens .....</i>	<i>12</i>

Zak-slaagregelingen	13
<i>Artikel 32 Zak-slaagregeling .....</i>	<i>13</i>
<i>Artikel 32A Zak-slaagregeling Honours Programme en andere annotaties .....</i>	<i>13</i>
Toekennen predicaat "cum laude"	14
<i>Artikel 33 Predicaat "cum laude".....</i>	<i>14</i>
Getuigschriften en behaalde resultaten	14
<i>Artikel 34 Getuigschrift, cijferlijst, diplomasupplement .....</i>	<i>14</i>
<i>Artikel 35 Verklaring behaalde resultaten .....</i>	<i>15</i>
Beroep en slotbepalingen	15
<i>Artikel 36 Beroep tegen besluit examencommissie .....</i>	<i>15</i>
<i>Artikel 37 Wijzigingen Regels en Richtlijnen van de examencommissie .....</i>	<i>15</i>
<i>Artikel 38 Niet voorziene situaties .....</i>	<i>15</i>
<i>Artikel 39 Inwerkingtreding .....</i>	<i>15</i>

Algemeen

Artikel 1 Toepassingsgebied

Deze Regels en Richtlijnen zijn van toepassing op de bacheloropleidingen Electrical Engineering, Technische Wiskunde en Technische Informatica (EWI), hierna te noemen de bacheloropleiding of -opleidingen en de masteropleidingen Applied Mathematics, Computer Engineering, Computer Science, Electrical Engineering, Embedded Systems en Sustainable Energy Technology, hierna te noemen de masteropleiding of -opleidingen van de faculteit.

Indien zowel de bachelor- als masteropleiding wordt bedoeld zal gesproken worden van de opleiding of de opleidingen.

Artikel 2 Begripsomschrijving

1. De begripsbepalingen, zoals neergelegd in artikel 1.1 WHW en artikel 2 Onderwijs- en Examenregeling van de bacheloropleidingen van de faculteit EWI, hierna te noemen OER BSc, zijn van toepassing op de bacheloropleidingen en de minors.
2. De begripsbepalingen, zoals neergelegd in artikel 1.1 WHW en artikel 2 Onderwijs- en Examenregeling van de masteropleidingen van de faculteit EWI, hierna te noemen OER MSc, zijn van toepassing op de masteropleidingen.

Artikel 3 Werkwijze examencommissie

1. De examencommissie vergadert minimaal vier maal per jaar .
2. De examencommissie kan bepaalde nauw omschreven taken mandateren.
3. De voorzitter en/of de secretaris zijn belast met de behartiging van de dagelijkse gang van zaken van de examencommissie.
4. De vergaderingen zijn niet openbaar.
5. Indien een student een verzoek of klacht bij de examencommissie indient, waarbij een examiner is betrokken die lid is van de examencommissie, neemt dit lid van de examencommissie geen deel aan de behandeling van het verzoek of de klacht en verlaat daartoe tijdelijk de vergadering.
6. Van het besprokene ter vergadering wordt een verslag gemaakt.
7. De examencommissie stelt jaarlijks een verslag op van haar werkzaamheden over het afgelopen studiejaar en stuurt dit verslag aan de decaan.
8. Voor ieder van de opleidingen wordt door de decaan een deelcommissie ingesteld uit leden van het personeel die met het verzorgen van het onderwijs in die opleiding zijn belast; twee van de leden van een deelcommissie zijn lid van de examencommissie.
9. De examencommissie kan taken mandateren aan de dealexamencommissies. Mandaatgeving vindt plaats met betrekking tot het nemen van beslissingen gerelateerd aan individuele studenten die tot het werkgebied van de examencommissie behoort zoals dat in de wet is geregeld en/of zoals dat in deze regels en richtlijnen is vastgesteld.
10. Dealexamencommissies vergaderen in beginsel eenmaal per maand.

Artikel 4 Besluiten van de examencommissie

1. De examencommissie besluit bij gewone meerderheid van stemmen.
2. Staken de stemmen, dan geeft de stem van de voorzitter van de examencommissie de doorslag, tenzij het een schriftelijke stemming betreft.
3. Staken de stemmen bij een schriftelijke stemming, dan vindt eenmaal herstemming plaats; staken de stemmen weer, dan is het voorstel waarover wordt gestemd, verworpen.

Artikel 5 Aanwijzen examinatoren, externe examinatoren en commissies ad hoc

1. De examencommissie wijst de examinatoren voor elk vak ieder jaar expliciet aan, en legt deze aanwijzing schriftelijk vast in een tabel.¹ De aangewezen examinatoren zijn gemandateerd voor het afnemen van de tentamens en het vaststellen van de uitslag daarvan.²

---

¹ De dealexamencommissie Sustainable Energy Technology (SET) wijkt af van hetgeen boven staat beschreven. De dealexamencommissie SET wijst als examiner die leden van de faculteit aan die een vaste aanstelling bij de TU Delft hebben of in een tenure track zitten, en onderwijs geven binnen het onderwijsprogramma van SET.

² Conform de wettelijke bepalingen zoals geformuleerd in de Wet op Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek, artikel 7.12c.

2. De examencommissie kan deskundigen van buiten de instelling als examinatoren aanwijzen. Een dergelijke aanwijzing geschiedt voor een periode van ten hoogste 2 jaar met de mogelijkheid deze periode steeds voor ten hoogste 2 jaar te verlengen.
3. De examencommissie kan commissies ad hoc instellen, waaronder een beoordelingscommissie als bedoeld in artikel 27.

Artikel 6 Maatstaven

De examencommissie respectievelijk examinerator neemt bij zijn beslissingen de volgende maatstaven tot richtsnoer en weegt bij strijdigheid het belang van hanteren van de ene maatstaf tegen dat van de andere af:

- a) het behoud van kwaliteits- en selectie-eisen van het examen of examenonderdeel;
- b) doelmatigheid, onder meer tot uitdrukking komend in een streven om:
  - studievertraging voor studenten die goede voortgang met de studie maken, te beperken,
  - de student te bewegen de studie in de opleiding af te breken met zo min mogelijk tijdverlies wanneer het voltooiën van de opleiding binnen een redelijke inschrijvingsduur onwaarschijnlijk is geworden;
- c) bescherming tegen zichzelf van de student die een te grote studielast op zich wil nemen;
- d) mildheid ten opzichte van de student die door omstandigheden buiten zijn schuld in de voortgang van de studie vertraging ondervindt of heeft ondervonden.

Artikel 7 Taal

1. Het verzoek aan de examencommissie van een student, genoemd in artikel 9 lid 3 OER BSc en TER MSc, om een of meer onderdelen van een examen in een andere taal te mogen afleggen, dient gemotiveerd te zijn.
2. Alvorens een besluit te nemen wint de examencommissie het advies van de desbetreffende examinerator(en) met betrekking tot het verzoek in.

Artikel 8 Fraude

1. Onder fraude wordt verstaan het handelen of nalaten van een student dat ertoe leidt dat het vormen van een juist oordeel omtrent de kennis, het inzicht en de vaardigheden van die student of van een andere student geheel of gedeeltelijk onmogelijk wordt gemaakt.
2. In ieder geval wordt onder fraude verstaan:
  - het kopiëren van werk van anderen en dit presenteren als eigen werk: plagiaat. Plagiaat kan zowel tot stand komen door opzettelijke misleiding als door slordigheid en/of onvolledig verwijzen;
  - het tijdens het tentamen in het bezit hebben van hulpmiddelen (spiekbriefje, voorgeprogrammeerde rekenmachine, mobiele telefoon, boek, syllabus, aantekeningen in boek(en) voor een openboektentamen), waarvan de raadpleging niet uitdrukkelijk is toegestaan;
  - het tijdens het tentamen gebruik maken van (digitale) hulpmiddelen op een andere wijze dan is toegestaan;
  - het tijdens het tentamen afkijken of, binnen of buiten de tentamenruimte uitwisselen van informatie;
  - het zich tijdens het tentamen uitgeven voor iemand anders;
  - het zich voor de datum of het tijdstip waarop het tentamen zal plaatsvinden, in het bezit stellen van de opgaven van het desbetreffende tentamen.
3. Wanneer sprake is van een vermoeden van fraude door een student, wordt deze zaak behandeld door de examencommissie van de opleiding waarvoor de student is ingeschreven. Als een examencommissie een klacht over fraude ontvangt over een student die voor een andere opleiding is ingeschreven, stuurt zij deze klacht onverwijld door naar de examencommissie van die andere opleiding.³ Wanneer sprake is van fraude bij groepswork waaraan studenten van verschillende opleidingen deelnemen, spreken de betrokken examencommissies met elkaar af welke examencommissie de klacht behandelt. De behandelende examencommissie stelt de andere examencommissie(s) van de uitkomst op de hoogte.
4. Wanneer tijdens het afleggen van een tentamen fraude wordt geconstateerd of vermoed, wordt dit door de examinerator of surveillant terstond aan de student meegedeeld en wordt dit zo spoedig mogelijk schriftelijk in een proces-verbaal vastgelegd. De student krijgt de gelegenheid om het tentamen af te ronden. Het proces verbaal wordt na afloop bij het door de student afgeronde tentamen gevoegd. De examinerator of de surveillant kan de student verzoeken eventuele bewijsstukken ter beschikking te stellen. Een weigering hiertoe van de student wordt in het proces-verbaal vermeld. Het proces-verbaal en eventuele bewijsstukken worden onverwijld door de examinerator bij de examencommissie ingediend.

---

³ Het bovenstaande betreft specifiek klachten *over* studenten aangaande (vermeende) fraude; in geval van klachten *van* studenten van andere opleidingen/faculteiten aangaande tentaminering, dan wordt de examencommissie van het andere studieprogramma/faculteit gecontacteerd om afspraken te maken, o.a. over de formele afhandeling van de klacht. In gecompliceerde gevallen kan een gezamenlijke commissie worden samengesteld.

5. Wanneer anders dan tijdens het afleggen van een tentamen fraude van een student wordt geconstateerd of vermoed, wordt dit zo spoedig mogelijk door de examiner schriftelijk in een proces-verbaal vastgelegd. Het proces-verbaal en eventuele bewijsstukken worden onverwijld door de examiner bij de examencommissie ingediend.
6. De examencommissie stelt de student in de gelegenheid een schriftelijk commentaar bij het proces-verbaal van de examiner of surveillant te voegen.
7. De examencommissie neemt bij fraude, behoudens uitzonderlijke gevallen, de beslissing dat voor de student geen uitslag van het betreffende tentamen of de praktische oefening wordt vastgesteld.
8. De examencommissie neemt een besluit over de fraude en kan de student afhankelijk van de ernst van de fraude, herhaalde fraude daaronder begrepen, de volgende sancties opleggen:
  - a. berisping;
  - b. uitsluiting van het betreffende tentamen of de betreffende praktische oefening voor ten hoogste één jaar;
  - c. uitsluiting van een of meer tentamenperiodes voor ten hoogste één jaar;
  - d. een combinatie van bovenstaande maatregelen.Wanneer sprake is van ernstige fraude kan de examencommissie besluiten het college van bestuur voor te stellen de inschrijving van de student voor de opleiding definitief te beëindigen.
9. Wanneer in het kader van groeps onderwijs fraude door de examencommissie is vastgesteld als groepsfraude, kan aan elke deelnemer van de groep door de examencommissie een sanctie genoemd in lid 8 onder a tot en met d opgelegd worden.
10. De examencommissie neemt pas een besluit als in lid 8 genoemd nadat zij de student in de gelegenheid heeft gesteld te worden gehoord. Het horen kan achterwege blijven als de examencommissie heeft vastgesteld dat er geen sprake is van fraude.
11. De examencommissie informeert de student over het besluit en wijst op de mogelijkheid om tegen het besluit in beroep te gaan.
12. Vastgestelde fraude wordt opgenomen in het persoonlijke dossier van de student. Toegang tot dit dossier is beperkt tot de examencommissie en de studieadviseurs van de faculteit EWI.
13. Onder bijzondere omstandigheden heeft de examencommissie de bevoegdheid om de resultaten van een tentamen of praktijkopdracht ongeldig te verklaren voor alle deelnemers.

Artikel 9 Termijnen

De examencommissie beslist over een verzoek van een student binnen 40 werkdagen na ontvangst van het verzoek of, indien het verzoek is ingediend tijdens een academische vakantie, dan wel binnen een periode van drie weken voorafgaande aan een academische vakantie, binnen 40 werkdagen na afloop van die vakantie. De examencommissie kan de beslissing voor ten hoogste 10 werkdagen verdagen. Van de verdaging wordt, voor de afloop van de in de eerste volzin genoemde termijn, schriftelijk mededeling gedaan aan de student.

Aanmelden en terugtrekken

Artikel 10

Vervallen

Artikel 11

Vervallen

Artikel 12 Aanmelden examen en aanvragen getuigschrift

Bachelor

1. De aanmelding voor het examen en daarmee het aanvragen van het getuigschrift dient uiterlijk 20 werkdagen voor de dag waarop de examenzitting wordt gehouden, te geschieden bij de onderwijsadministratie.
2. De student moet zijn definitieve examenprogramma uiterlijk op de dag waarop de in lid 1 genoemde termijn aanvangt, bij de onderwijsadministratie indienen.
3. Uiterlijk 5 werkdagen voor de dag waarop de examenzitting wordt gehouden, moet aan alle verplichtingen zijn voldaan en moeten alle resultaten bij de onderwijsadministratie bekend zijn.
4. De onderwijsadministratie heeft de mogelijkheid om een student voor te dragen voor een examen als zij heeft vastgesteld dat deze aan alle verplichtingen voor het examen heeft voldaan. De onderwijsadministratie stelt de student van haar voornemen tot voordragen voor het examen in kennis. De onderwijsadministratie ziet van haar voornemen af wanneer de student binnen de daartoe gestelde termijn aangeeft dat hij een resultaat wenst te verbeteren of zijn programma wenst aan te vullen. In dat geval krijgt de student daartoe gedurende het lopende studiejaar nog de gelegenheid.

Master

1. De aanmelding voor het examen en daarmee het aanvragen van het getuigschrift dient uiterlijk 30 werkdagen voor de dag van de geplande afstudeerdatum, te geschieden bij de onderwijsadministratie.
2. Het definitieve examenprogramma dient uiterlijk op de dag waarop de in lid 1 genoemde termijn aanvangt door de examencommissie te zijn goedgekeurd.
3. Uiterlijk 5 werkdagen voor de dag waarop de vergadering voor het desbetreffende examen wordt gehouden, moet aan alle verplichtingen, met uitzondering van het afstudeerwerk, zijn voldaan en moeten alle resultaten bij de onderwijsadministratie bekend zijn.
4. De onderwijsadministratie heeft de mogelijkheid om een student voor te dragen voor een examen als zij heeft vastgesteld dat deze aan alle verplichtingen voor het examen heeft voldaan. De onderwijsadministratie stelt de student van haar voornemen tot voordragen voor het examen in kennis. De onderwijsadministratie ziet van haar voornemen af wanneer de student binnen de daartoe gestelde termijn een verzoek indient. Dit verzoek wordt tot maximaal het einde van het lopende studiejaar gehonoreerd.

Artikel 13 Terugtrekking van het examen

1. Het terugtrekken van het examen kan tot uiterlijk de dag waarop de examenzitting of de afstudeerzitting wordt gehouden en dient te geschieden bij de onderwijsadministratie.
2. Wanneer een student zich van het examen heeft teruggetrokken, dient deze zich voor een volgende gelegenheid opnieuw aan te melden overeenkomstig het bepaalde in artikel 12.

Tentamens en praktische oefeningen

Artikel 14 Afnemen schriftelijk/mondeling tentamen

1. Wanneer hetzelfde tentamen, al dan niet tegelijkertijd, door meer dan een examinerator wordt afgenomen en de resultaten daarvan eveneens door meer dan een examinerator worden beoordeeld, vindt deze beoordeling plaats aan de hand van daartoe tevoren vastgestelde (gelijkluidende) normen op de wijze als in artikel 17 lid 2 is bepaald. Zo nodig wijst de examencommissie een voor het examineren eerst-verantwoordelijke examinerator aan.
2. De examencommissie kan in bijzondere gevallen toestaan dat een student een schriftelijk tentamen in een andere vorm doet. Het verzoek daartoe dient met redenen omkleed te zijn.
3. Het afnemen van een mondeling tentamen geschiedt bij voorkeur door twee examineratoren, en in ieder geval als een student daartoe verzoekt. Een verzoek hiertoe moet ten minste 5 werkdagen voor het mondeling tentamen bij de docent zijn ingediend.
4. De controle van de inschrijving als student bij het doen van een tentamen geschiedt door of namens de examencommissie.

Artikel 15 Vragen en opgaven

1. De vragen en opgaven van een tentamen gaan de tevoren bekend gemaakte bronnen waaraan de stof is ontleend, niet te buiten. Deze bronnen worden voor de aanvang van het onderwijs dat op het tentamen voorbereidt, in hoofdzaak bekend gemaakt. Uiterlijk een maand voor het afnemen van het tentamen wordt de precieze omvang van de stof definitief bekend gemaakt.
2. De vragen en opgaven van het tentamen zijn zo evenwichtig mogelijk gespreid over de te bestuderen stof.
3. Het tentamen representeert de leerdoelen naar inhoud en vorm.
4. De vragen en opgaven zijn duidelijk en ondubbelzinnig. Ook de aanwijzingen met betrekking tot de waarderings van de vragen en opgaven zijn duidelijk en ondubbelzinnig en deze zijn zodanig gesteld dat de student kan weten hoe uitvoerig en gedetailleerd de antwoorden moeten zijn.
5. Geruime tijd voor het afnemen van een schriftelijk tentamen stelt de examinator de studenten in de gelegenheid kennis te nemen van voorbeelden van representatieve tentamenvragen en beantwoording en de normen aan de hand waarvan de beoordeling heeft plaatsgevonden of zal plaatsvinden.
6. De duur van het tentamen is zodanig dat de student, naar redelijke maatstaven gemeten, voldoende tijd heeft om de vragen te beantwoorden.

Artikel 16 Orde tijdens tentamens

1. De examinator draagt er zorg voor dat ten behoeve van een schriftelijk tentamen surveillanten worden aangewezen die namens en onder verantwoordelijkheid van de examencommissie erop toezien dat de tentaminering in goede orde verloopt. De surveillant neemt daarbij het "Reglement van orde bij toetsen", dat in de tentamenzaal aanwezig is, in acht.
2. De student is verplicht zich op verzoek van of namens de examencommissie te legitimeren met de campuscard of een geldig legitimatiebewijs (paspoort, identiteitsbewijs of rijbewijs).
3. Aanwijzingen van de examencommissie, de examinator of de surveillant die voor de aanvang van het tentamen zijn gepubliceerd, alsmede aanwijzingen die tijdens het tentamen en onmiddellijk na afloop daarvan worden gegeven, dienen door de student te worden opgevolgd.
4. Een student die niet voldoet aan het bepaalde bij of krachtens het tweede en derde lid kan door de examencommissie of de examinator worden uitgesloten van verdere deelname. De uitsluiting heeft tot gevolg dat geen uitslag van het betreffende tentamen wordt vastgesteld.
5. Tentamenpapier en kladpapier worden door de opleiding verstrekt. De student noteert onmiddellijk zijn naam en studienummer op alle papieren. Alleen het op tentamenpapier geschreven werk wordt beoordeeld. De student dient echter zelf voor schrijf- en tekengerei te zorgen.
6. Wanneer bij een tentamen het gebruik van een rekenmachine of andere hulpmiddelen is toegestaan, dient de student zelf te zorgen voor een rekenmachine of hulpmiddelen die voldoen aan het door de examinator opgegeven maximum aan mogelijkheden.
7. Tijdens een tentamen mag de student geen boeken, dictaten, aantekeningen of andere geschriften voorhanden hebben of raadplegen, tenzij de examinator anders heeft beslist.
8. Tijdens een tentamen mag de student geen voorgeprogrammeerde rekenmachine, computer, mobiele telefoon, smart watches of apparaten met vergelijkbare functies voorhanden hebben of gebruiken, tenzij de examinator anders heeft beslist.⁴
9. Tijdens een tentamen mag de student niet bij andere studenten afkijken of met hen, op welke wijze dan ook, binnen of buiten de tentamenruimte, informatie en/of materialen uitwisselen.
10. De tekst van de tentamenuitwerkingen mag niet met potlood worden geschreven, tenzij de examinator daarvoor tevoren toestemming heeft gegeven.
11. De tentamenopgaven mogen door de student niet na afloop van het tentamen worden meegenomen, tenzij de examinator anders beslist.
12. Studenten die na een half uur na aanvang van de tentamenzitting nog aan het tentamen wensen deel te nemen, worden niet meer toegelaten.
13. Binnen een half uur na de officiële aanvang van het tentamen is het een student niet toegestaan de ruimte te verlaten. In dringende gevallen kan na dit half uur toestemming worden gegeven de tentamenruimte onder begeleiding van een surveillant tijdelijk te verlaten. Niet meer dan één student tegelijk mag afwezig zijn.
14. Alvorens de tentamenruimte definitief te verlaten (niet eerder dan een half uur na aanvang van de tentamenzitting) dient de student het tentamenwerk, voorzien van naam en studienummer op iedere bladzijde, aan de examinator of surveillant te overhandigen.

Artikel 17 Beoordeling

1. De wijze van beoordelen, met inbegrip van de weging van onderdelen, is zo inzichtelijk dat de student kan nagaan hoe de uitslag tot stand is gekomen.

- 2 De beoordeling van schriftelijke tentamens geschiedt, met inachtneming van artikel 1 4 lid 1, aan de hand van tevoren schriftelijk vastgestelde en eventueel naar aanleiding van de correctie van het tentamen bijgestelde modelantwoorden en normen.
- 3 Een resultaat wordt aangegeven met een cijfer, een V (voldaan), een O (onvoldoende) of een VR (vrijstelling).
- 4 Een eindcijfer voor een vak wordt uitgedrukt in een heel cijfer of een half cijfer van 1,0 tot en met 10,0, waarvan de betekenis als volgt is:

9,5 – 10,0	uitmuntend
8,5 – 9,0	zeer goed
7,5 – 8,0	goed
6,5 – 7,0	ruim voldoende
6,0	voldoende
4,5 – 5,5	onvoldoende
3,5 – 4,0	slecht
1,0 – 3,0	zeer slecht
- 5 In het geval afronding plaatsvindt naar hele en halve cijfers dan worden drie, vier, acht en negen tienden naar boven afgerond en één, twee, zes en zeven tienden naar beneden.
- 6 Indien een vak uit meer delen bestaat, is in de vakbeschrijving in de studiegids aangegeven hoe het eindcijfer tot stand komt. Daarbij gelden de volgende bepalingen:
  - het cijfer voor een deel van een vak wordt uitgedrukt in tienden, waarbij honderdsten groter of gelijk aan 0,05 worden afgerond naar boven en honderdsten kleiner dan 0,05 naar beneden;
  - een voldoende eindcijfer voor een vak kan alleen worden behaald indien voor alle deeltentamens en praktische oefeningen van dat vak ten minste een 5,0 is behaald, en het gemiddelde van alle behaalde deelresultaten ten minste een 5,8 is.
- 7 Eindcijfers die behaald zijn in een andere opleiding aan deze of een andere Nederlandse universiteit, worden overgenomen zoals ze zijn gegeven, als heel of half cijfer of als cijfer in decimalen, waarbij tevens de betekenis die door de andere opleiding aan deze cijfers is toegekend wordt overgenomen. Indien het cijfer dat bij de andere universiteit of opleiding tot een voldoende leidt lager is dan 5,8 dan wordt het resultaat omgezet naar een V (voldoende).
- 8 Eindcijfers die (met voldoende resultaat) zijn behaald binnen een ander studieprogramma bij een buitenlandse universiteit zullen worden weergegeven als een V (voldaan).⁵ Verder geldt voor eindcijfers die in het buitenland zijn behaald het bepaalde in artikel 31.
- 9 Het gestelde in lid 7 is ook van toepassing bij vakken die door een andere universiteit worden verzorgd maar onder een Delftse vakcode worden geadmistreerd.
- 10 Wanneer voor een vak meer resultaten zijn behaald, wordt het hoogst behaalde resultaat in de beoordeling van het examen betrokken.

Artikel 18 Doorgeven en bekend maken van de uitslag van tentamens en praktische oefeningen

1. In artikel 20 OER BSc en OER MSc is geregeld op welke wijze de resultaten van een tentamen bekend worden gemaakt.
2. De examinerator geeft de resultaten van tentamens aan de onderwijsadministratie door onder vermelding van de datum waarop het schriftelijk tentamen is gehouden of het mondeling tentamen is afgelegd.
3. Indien geregeld is dat praktische oefeningen afzonderlijke onderdelen zijn, geeft de examinerator de resultaten daarvan aan de onderwijsadministratie door onder vermelding van de datum waarop de praktische oefening is afgerond.
4. De examinerator kan nadere regelingen vaststellen met betrekking tot de uiterste datum waarop een verslag moet zijn ingeleverd, dan wel een praktische oefening moet zijn afgerond. Deze regeling dient bij de vakbeschrijving in de studiegids te worden vermeld.

Artikel 19 Dateren afgelegde tentamens en praktische oefeningen

1. Voor de datering van een tentamen geldt de datum waarop het schriftelijk tentamen is gehouden of het mondeling tentamen is afgelegd.
2. Voor de datering van een praktische oefening geldt de datum waarop het verslag definitief is ingeleverd dan wel de mondelinge eindpresentatie is gehouden. Indien er geen sprake is van een verslag of een eindpresentatie, dan geldt voor de datering de datum waarop de praktische oefening is afgerond.

⁵ Dit geldt niet voor vakken behaald in het kader van Joint Education Programmes (Cloud Computing and Services, Computer Simulation for Science and Engineering, Digital Media Technology, European Wind Energy Master en Microelectronics (Fudan University/Tsinghua University) waar buitenlandse universiteiten bij betrokken zijn. Cijfers behaald in het kader van deze Joint Education Programmes worden geconverteerd naar Nederlandse cijferwaarden, aan de hand van overeen gekomen conversietabellen.

Artikel 20 Bewaren werk en resultaten

1. In verband met mogelijke beroepsprocedures moet beoordeeld werk, met uitzondering van driedimensionale werkstukken, ten minste 2 jaar na de dag waarop het tentamen is gehouden, bewaard worden. Driedimensionale werkstukken worden ten minste 6 weken na bekendmaking van het resultaat door de examinator bewaard.
2. In verband met her accreditatie van de opleiding moeten in afwijking van het eerste lid met goed gevolg afgelegde bachelor-eindwerkstukken alsmede de beoordelingsformulieren daarvan ten minste 7 jaar worden bewaard.
3. In het geval geen resultaat bekend is gemaakt of mocht worden gemaakt, gaat de in lid 1 genoemde termijn in op de datum waarop het tentamen is gehouden.
4. De resultaten van tentamens worden door de onderwijsadministratie ten minste 10 jaar bewaard.

Vrijstelling

Artikel 21 Procedure vrijstellingsverzoek

Een verzoek om vrijstelling voor een vak of een onderdeel daarvan wordt schriftelijk, met redenen omkleed en voorzien van eventuele bewijsstukken ingediend bij de examencommissie. De student voegt het advies van de betrokken examinator bij het verzoek.

Artikel 22 Dateren vrijstelling

Voor de datering van een vrijstelling geldt de datum waarop door de examencommissie de vrijstelling is verleend.

Nadere regels stage en projecten

Artikel 23 Stages

Indien van toepassing staan nadere regels omtrent stages vermeld in de uitvoeringsregeling van de onderwijs- en examenregeling van de betreffende opleiding.

Voor de MSc Sustainable Energy Technology (SET) staan nadere regels omtrent stages vermeld op Brightspace bij de course SET3822 Industrial Internship.

Artikel 24 Projecten

Studenten kunnen in projectverband als groep worden beoordeeld, maar er kan in dit verband ook sprake zijn van individuele beoordelingen. Nadere regels omtrent projectwerk zijn te vinden in de relevante vakbeschrijvingen in de digitale studiegids.

Artikel 25 Dateren resultaten stage en projecten

1. Het afronden van een stage wordt gedateerd op de datum waarop het verslag definitief is ingeleverd.
2. Het afronden van een project wordt gedateerd op de datum waarop het verslag of werkstuk is ingeleverd dan wel de mondelinge eindpresentatie heeft plaats gevonden. In geval beide verplicht zijn, geldt de datum waarop aan de laatste eis is voldaan.

Nadere regels eindwerken

Artikel 26 Het eindwerk

Bachelor

Het bacheloreindwerk wordt door een commissie beoordeeld op basis van individuele inzet en de kwaliteit van het werk, het verslag en de mondelinge presentatie.

Master

Het mastereindwerk (Master's Thesis) wordt door een afstudeercommissie beoordeeld op basis van kwaliteit van het werk, prestatie tijdens de uitvoering ervan, kwaliteit van het afstudeerverslag en de mondelinge presentatie en verdediging.

Artikel 27 Samenstelling beoordelingscommissie

Bachelor

Voor de begeleiding en beoordeling van het bacheloreindwerk wordt door of namens de examencommissie een commissie ingesteld die bestaat uit ten minste twee examinatoren, waaronder de verantwoordelijke begeleider en een lid van de wetenschappelijke staf vanuit een ander expertisegebied dan dat van de verantwoordelijke begeleider.

Master

1. Voor de begeleiding en beoordeling van het afstudeerwerk wordt door of namens de examencommissie een afstudeercommissie ingesteld die bestaat uit een kern van drie leden:
  - 1) de voorzitter (een hoogleraar of universitair hoofddocent van de faculteit),
  - 2) een hoogleraar of universitair (hoofd) docent van de faculteit,
  - 3) een hoogleraar of universitair (hoofd) docent, of een extern deskundige.⁶Een van deze kernleden is afkomstig uit een andere sectie dan de afstudeerrichting en is als hoogleraar of universitair (hoofd) docent verbonden aan een universitaire instelling. Verder kan de afstudeercommissie onderzoekers, promovendi en interne of externe experts omvatten. De door de examencommissie aangestelde kernleden van de afstudeercommissie bepalen het eindcijfer. In het geval dat het afstudeerproject is uitgevoerd bij een met de opleiding samenwerkende groep van een andere faculteit mag de rol van voorzitter ook door een hoogleraar of universitair hoofddocent van deze groep worden vervuld.
2. De afstudeercommissie wordt ingesteld door de examencommissie op voordracht van de hoogleraar⁷ onder wiens verantwoordelijkheid het afstuderen plaatsvindt en wel ten minste 3 maanden voor de beoogde vergadering van de examencommissie waarop de uitslag wordt vastgesteld.

Artikel 28 Werkwijze beoordelingscommissie

Bachelor

Er zijn geen aanvullende regels.

Master

In geval van een excellente student (student is voorgedragen voor een 10) raadpleegt de voorzitter van de afstudeercommissie de voorzitter van de (deel)examencommissie ten minste vijf werkdagen voorafgaande aan de verdediging. De voorzitter van de (deel)examencommissie kan in dit geval een extra lid aan de afstudeercommissie toevoegen.

Artikel 29 Dateren resultaat eindwerk

Het afronden van het eindwerk wordt gedateerd op de datum waarop de mondelinge eindpresentatie heeft plaats gevonden.

Elders afgelegde onderdelen

Artikel 30 Opnemen in het examenprogramma

Het totale aantal studiepunten van de onderdelen waarvoor vrijstelling wordt verleend en/of van onderdelen die van buiten de opleiding in het examenprogramma opgevoerd mogen worden, mag tezamen het aantal van 40 (voor SET: 60) studiepunten niet te boven gaan.

Artikel 31 Aanleveren gegevens

1. In het geval dat een student goedgekeurde onderdelen buiten de opleiding heeft afgelegd dient de student zelf te zorgen voor een door de beoogde instantie afgegeven verklaring waarop het betreffende onderdeel staat vermeld met naam en voor zover van toepassing vakcode, de elders daaraan toegekende normuren studielast (studiepunten), het resultaat, de datum waarop het resultaat werd behaald en de datum waarop de verklaring werd opgesteld. In geval van onderdelen behaald bij een buitenlandse universiteit, dient de student een beoordelingstabel van deze buitenlandse universiteit bij te voegen, en deze gegevens aan te leveren bij de examencommissie.

⁶ De MSc SET verschilt van de andere opleiding ten aanzien van de aanwezigheid van een externe expert als derde lid: de benoeming van een externe expert als een van de drie kernleden is bij SET niet toegestaan.

⁷ Dit kan ook een universitair hoofddocent (UHD) zijn.

2. Voor onderdelen die de student in het buitenland heeft afgelegd, verzoekt hij de examencommissie de omvang in studiepunten vast te stellen, alsmede vast te stellen of het resultaat voldoende is, volgens de beoordelingstabel van de buitenlandse universiteit.

Zak-slaagregelingen

Artikel 32 Zak-slaagregeling

Bachelorexamen

1. De student is geslaagd voor het bachelorexamen wanneer is voldaan aan de volgende eisen:
  - a. voor alle vakken is een resultaat behaald: een cijfer, voldaan (V) of een vrijstelling (VR);
  - b. er mag geen cijfer lager dan voldoende (6,0) voorkomen.
2. De wijze van beoordelen is zo doorzichtig dat de student kan nagaan hoe de uitslag van het examen tot stand is gekomen.
3. In bijzondere gevallen kan de examencommissie afwijken van het bepaalde in lid 1. Zo nodig stelt zij daartoe aanvullende eisen vast.

Masterexamen

De student is geslaagd voor het examen wanneer is voldaan aan de volgende eisen:

1. a. voor alle vakken is een resultaat behaald: een cijfer, een voldaan (V) of een vrijstelling (VR);
b. er mag geen cijfer lager dan voldoende (6,0) voorkomen.
2. De wijze van beoordelen is zo doorzichtig dat de student kan nagaan hoe de uitslag van het examen tot stand is gekomen.
3. In bijzondere gevallen kan de examencommissie afwijken van het bepaalde in lid 1. Zo nodig stelt zij daartoe aanvullende eisen vast.

Artikel 32A Zak-slaagregeling Honours Programme en andere annotaties

Honours Programme Bachelor

De student is geslaagd voor het Honours Programme Bachelor⁸ wanneer is voldaan aan de volgende eisen:

- a. Voor alle vakken van het Honours Programme Bachelor is een voldoende resultaat behaald.
- b. De studieduur van de bacheloropleiding en het Honours Programme Bachelor tezamen is ten hoogste 3 jaar; waarbij rekening wordt gehouden met studievertraging die op basis van de Regeling Afstudeersteun Studenten (RAS) is erkend. In bijzondere gevallen kan de examencommissie ten gunste van de student van deze termijn afwijken.

Honours Programme Master

De student is geslaagd voor het Honours Programme Master wanneer is voldaan aan de volgende eisen:

- a. Voor alle vakken van het Honours Programme Master is een voldoende resultaat behaald.
- b. De studieduur van de masteropleiding en het Honours Programme Master tezamen is ten hoogste 2 jaar; waarbij rekening wordt gehouden met studievertraging die op basis van de Regeling Afstudeersteun Studenten (RAS) is erkend. In bijzondere gevallen kan de examencommissie ten gunste van de student van deze termijn afwijken.

Honours Programme Master SET

De student is geslaagd voor het Honours Programme Master SET wanneer is voldaan aan de volgende eisen:

- a. Voor alle vakken van het Honours Programme Master SET is een voldoende resultaat behaald.
- b. Het gewogen gemiddelde van de resultaten van de vakken van het Master programma, exclusief de vakken van het Honours Programme, is ten minste een 7,5.
- c. De geschoonde studieduur van de masteropleiding en het Honours Programme Master tezamen is ten hoogste 2 jaar; waarbij rekening wordt gehouden met studievertraging die op basis van de Regeling Afstudeersteun Studenten (RAS) is erkend. In bijzondere gevallen kan de examencommissie ten gunste van de student van deze termijn afwijken.

Zak/slaag regels aangaande annotaties

De student is geslaagd voor een annotatie⁹ zoals beschreven in artikel 11B van de TER MSc¹⁰ als hij/zij een voldoende resultaat voor alle vakken heeft behaald.

---

⁸ Bij de BSc Technische wiskunde is sprake van een zgn. excellence track. Dit houdt in dat per jaar 12 extra ECTS wordt gedaan. Verder gelden de regels zoals beschreven voor het Honours Programme Bachelor hierboven. Studenten die de excellence track succesvol hebben afgerond ontvangen ook een Delft Honours certificaat.

Toekennen predicaat "cum laude"

Artikel 33 Predicaat "cum laude"

Bachelorexamen "cum laude"

1. Een student kan voor het bachelorexamen het predicaat "cum laude" verkrijgen indien de examencommissie daartoe besluit en ten minste aan de volgende voorwaarden is voldaan:
  - a. het naar studiepunten gewogen gemiddelde van de resultaten van de vakken zonder het bacheloreindwerk is onafgerond ten minste 8,0, waarbij voldaan (V) en vrijstellingen (VR) buiten beschouwing worden gelaten;
  - b. het aantal studiepunten van de vakken waarvoor voldaan (V) is behaald of waarvoor een vrijstelling is verleend, mag tezamen niet meer dan 40 studiepunten bedragen; hiervan uitgezonderd zijn vakken, behaald in het buitenland als onderdeel van de (vrije) keuzeruimte, waarvoor een voldaan (V) is gehaald.
  - c. het resultaat voor het bacheloreindwerk is ten minste een 8;
  - d. de studieduur van de bacheloropleiding van de betrokkene bedraagt ten hoogste 3 jaar, waarbij rekening wordt gehouden met studievertraging die op basis van de Regeling Afstudeersteun Studenten (RAS) is erkend.
2. In bijzondere gevallen kan de examencommissie besluiten het predicaat "cum laude" te verlenen aan een student die niet voldoet aan de voorwaarden genoemd in lid 1, wanneer deze student op andere wijze in de opleiding blijkt heeft gegeven van uitzonderlijke bekwaamheden.

Masterexamen "cum laude"

1. Een student kan voor het examen het predicaat "cum laude" verkrijgen indien de examencommissie daartoe besluit en ten minste aan de volgende voorwaarden is voldaan:
  - a. het naar studiepunten gewogen gemiddelde van de resultaten van de vakken voor het examen zonder het afstudeerwerk is onafgerond ten minste 8,0, waarbij voldaan (V) en vrijstellingen (VR) buiten beschouwing worden gelaten;
  - b. het aantal studiepunten van de vakken waarvoor voldaan is behaald of waarvoor een vrijstelling is verleend, mag tezamen niet meer dan 20 studiepunten bedragen; hiervan uitgezonderd zijn vakken, behaald in het buitenland als onderdeel van de (vrije) keuzeruimte, waarvoor een voldaan (V) is gehaald;
  - c. het resultaat voor het afstudeerwerk is ten minste 9;
  - d. de studieduur van het masterprogramma van de betrokkene bedraagt ten hoogste 2 jaar, waarbij rekening wordt gehouden met studievertraging die op basis van de Regeling Afstudeersteun Studenten (RAS) is erkend;
  - e. de studieduur van een dubbel masterprogramma bedraagt ten hoogste 3 jaar, waarbij rekening wordt gehouden met studievertraging die op basis van de Regeling Afstudeersteun Studenten (RAS) is erkend.
2. In bijzondere gevallen kan de examencommissie besluiten het predicaat "cum laude" te verlenen aan een student die niet voldoet aan de voorwaarden genoemd in lid 1, wanneer deze student op andere wijze in de opleiding blijkt heeft gegeven van uitzonderlijke bekwaamheden.

Getuigschriften en behaalde resultaten

Artikel 34 Getuigschrift, cijferlijst, diplomasupplement

1. Ten bewijze dat het examen met goed gevolg is afgelegd, wordt door of namens de examencommissie een getuigschrift uitgereikt.
2. Het getuigschrift van het examen wordt namens de examencommissie ondertekend door de voorzitter van de betreffende deelcommissie of, bij diens afwezigheid, door een ander lid van deze commissie.
3. Bij de uitreiking van het getuigschrift wordt een diplomasupplement in de Engelse taal verstrekt waarin in ieder geval de behaalde resultaten worden vermeld.
4. Een student kan aan de examencommissie van de masteropleiding Science Education and Communication (SEC) verzoeken hem een eerstegraads onderwijsbevoegdheid te verlenen, wanneer aan de volgende voorwaarde is voldaan:
  - De student heeft in zijn examenprogramma de Educatie specialisatie (verdiepingsdeel), met goed gevolg afgerond (alle resultaten ten minste 6,0, V of VR).

---

⁹ Het gaat hierbij om de annotaties TiSD, Entrepreneurship, Nuclear Science & Technology, Casimir, Education. De laatste vier annotaties zijn alleen relevant voor SET.

¹⁰ Zie hiervoor de relevante artikelen in de TER MSc EEMCS.

De SEC (deel)examencommissie zal de kwalificatie toekennen door het te vermelden op het getuigschrift genoemd in lid 1. Deze eerstegraads onderwijsbevoegdheid geeft de student de bevoegdheid om les te geven als leraar in het Voorbereidend Hoger Onderwijs, (VHO).

Artikel 34A   Certificaat Educatieve Module

Een student kan aan de examencommissie van de masteropleiding Science Education and Communication (SEC) verzoeken hem een beperkte tweedegraads bevoegdheid te verlenen. Dit wil zeggen dat betrokkene bevoegd zal zijn om les te geven in de eerste drie leerjaren havo/vwo en de theoretische leerweg van het vmbo. Onder de voorwaarde dat de student de bacheloropleiding heeft afgerond, voldoet de examencommissie SEC aan het verzoek wanneer aan de volgende voorwaarden is voldaan:

- de student heeft in zijn examenprogramma de minor Educatie, 30 studiepunten, met goed gevolg afgerond (alle resultaten ten minste 6,0, V of VR), en
- de student heeft overeenkomstig de "verwantschapstabel educatieve minor" recht op de bevoegdheid.

De kwalificatie zal worden vermeld op het certificaat Educatieve Module.

Artikel 35   Verklaring behaalde resultaten

1. De student die een of meer tentamens met goed gevolg heeft afgelegd en aan wie bij het verlaten van de universiteit geen getuigschrift als bedoeld in artikel 34 kan worden uitgereikt, ontvangt op zijn verzoek een door de examencommissie afgegeven verklaring. Op deze verklaring worden vermeld persoonsgegevens, vakcode, vaknaam, aantal studiepunten, resultaat en datum waarop het resultaat werd behaald.
2. Een verklaring als genoemd in lid 1 dient te worden aangevraagd via de onderwijsadministratie.

Beroep en slotbepalingen

Artikel 36   Beroep tegen besluit examencommissie

Tegen een beslissing van de examencommissie en/of een examiner staat gedurende 6 weken nadat deze beslissing aan betrokkene is bekend gemaakt, beroep open bij het College van Beroep voor de examens genoemd in artikel 7.60 WHW. De examencommissie vermeldt deze beroepsmogelijkheid bij zijn beslissing.

Artikel 37   Wijzigingen Regels en Richtlijnen van de examencommissie

Er kunnen geen wijzigingen plaats vinden in deze Regels en Richtlijnen die van toepassing zijn op het lopende studiejaar, tenzij de belangen van studenten hierdoor redelijkerwijs niet worden geschaad.

Artikel 38   Niet voorziene situaties

Indien deze Regels en Richtlijnen niet in een situatie voorzien, neemt de examencommissie een besluit zoveel mogelijk in overeenstemming met het in deze Regels en richtlijnen bepaalde.

Artikel 39   Inwerkingtreding

Deze Regels en Richtlijnen treden in werking op 1 september 2017.

Vastgesteld door de Examencommissie Elektrotechniek, Wiskunde en Informatica op 29 augustus 2017.